

Grundläggande granskning av socialnämnden 2025

Strömsunds kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1.	Bakgrund.....	2
1.2.	Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3.	Avgränsning.....	3
1.4.	Revisionskriterier.....	3
1.5.	Reglemente för socialnämnden.....	3
1.6.	Genomförande.....	4
2.	Granskningsresultat.....	5
2.1.	Inledning.....	5
2.2.	Styrning och uppföljning av verksamhet.....	5
2.3.	Styrning och uppföljning av ekonomi.....	6
2.4.	Intern kontroll.....	7
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt *god revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om socialnämnden har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har socialnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har socialnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har socialnämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser socialnämnden och är främst avgränsad till år 2025. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges budget för 2025
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Reglemente för socialnämnden

1.5. Reglemente för socialnämnden

Enligt socialnämndens reglemente (KF 2024-04-25 § 54) ansvarar nämnden för att fullgöra kommunens myndighetsutövning inom socialtjänstens ansvarsområde enligt socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, hälso- och sjukvårdslagen samt ärenden enligt föräldrabalken.

1.5.1. Kommunspecifik styrmodell

Enligt fullmäktiges budget för 2025 (KF 2024-06-12 § 86) ska varje nämnd och styrelse ansvara för att genomföra kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag. Nämnder och styrelse ska utifrån kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag ta fram effektmål för sin verksamhet. Respektive nämnd och styrelse ska ta fram konkreta och mätbara mål, med en beskrivning av hur målen ska nås.

Nämnd och styrelsen ansvarar för uppföljning av den egna verksamhetens uppdrag enligt reglemente samt kommunfullmäktiges prioriterade uppdrag och övergripande mål. Rapporteringen ska innehålla mätresultat och analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet.

Kommunfullmäktiges styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning* (KF 2014-11-12) tydliggör styrmodellen. Styrdokumentet anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ Välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Följa upp sin verksamhet med prognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ Göra tertialuppföljning per sista april och augusti, inklusive beskrivning av måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen

1.5.2. Reglemente för intern kontroll

Reglemente för intern kontroll (KF 2012-11-14) anger att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande intern kontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist.

Till reglementet finns en riktlinje och en handbok. Handboken anger mer konkret hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. En risk- och konsekvensanalys ska genomföras för att identifiera risker och i vilken grad dessa kan kontrolleras. Analysen ska innehålla en värdering av sannolikhet och konsekvens. Vid högre poäng än fem i skalan ska kontrollåtgärder alltid övervägas. Analysen ska ligga till grund för upprättande av internkontrollplanen som ska besvara följande frågor:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontrollen genomföras?
- ▶ Hur ska kontrollen genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska rapporteringen genomföras?

1.6. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningskala för att besvara revisionsfrågorna och kontrollpunkterna i tabellerna:

Ja, i allt väsentligt.	Grön
Delvis, viss avvikelse.	Gul
Nej, väsentlig avvikelse.	Röd
Ej tillämbart.	Grå

2. Granskningsresultat

2.1. Inledning

I nedanstående avsnitt redogörs för granskningens iakttagelser. Vi har utifrån granskningens tre övergripande revisionsfrågor delat upp dessa i tre avsnitt där våra iakttagelser per fråga sammanställs i tabeller. Granskningens resultat sammanställs i avsnitt tre där granskningens syfte och revisionsfrågor besvaras.

2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om socialnämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Kontrollpunkter: Verksamhetsstyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsmål	Ja	Nämnden beslutade om inriktningsmål för 2025 vid sammanträdet 2024-10-16 § 118.
Beslutat om nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen	Ja	Nämnden beslutade om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen av inriktningsmålen för 2025.
Följt upp verksamheten löpande under året	Ja	Nämnden har följt upp inriktningsmålen vid sammanträdena: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 2025-05-21 § 68, per april ▶ 2025-09-23 § 111, per augusti Av totalt nio mål följdes fem mål upp på sammanträdet i september. Uppföljningen visar att ett mål prognostiseras att uppfyllas och fyra mål prognostiseras att inte uppfyllas.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	Ja	Förbättringsåtgärder för måluppfyllelsen framgår i verksamhetsuppföljningen.
Följt upp verksamheten i en årsrapport	Ja	Nämnden följde upp verksamhetsmålen för 2025 vid sammanträdet 2026-02-24 § 30.
Når målen för verksamheten	Delvis	Helårsuppföljningen visar att: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 3 mål har uppfyllts ▶ 1 mål har delvis uppfyllts ▶ 4 mål har inte uppfyllts

2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens styrning och uppföljning av ekonomin. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om socialnämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar.

Kontrollpunkter: Ekonomistyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om budget inom tilldelade ramar för innevarande år	Ja	Nämnden beslutade om budget för 2025 vid sammanträdet 2024-10-16 § 118.
Följt upp ekonomin löpande under året	Ja	Nämnden har följt upp ekonomin vid följande sammanträden: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 2025-03-26 § 30, per februari ▶ 2025-05-21 § 67, per april ▶ 2025-10-21 § 122, per augusti ▶ 2025-11-20 § 138, per oktober <p>Under året har kommunen arbetat med att implementera ett nytt ekonomisystem. Detta har medfört osäkerheter vid prognostisering då ekonomisystemet inte varit fullt ut implementerat under året.</p> <p>Per augusti prognostiserade nämnden ett underskott om 8,8 mnkr för helåret. Prognosen är inte fullt ut analyserad då osäkerheter i det nya ekonomisystemet har funnits under året.</p>
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	Ja	Nämnden uppdrar till nämnden per april och augusti att arbeta för att komma inom angiven budgetram. Nämnden begär tilläggsanalsag hos kommunfullmäktige motsvarande det prognostiserade underskottet.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ja	Nämnden har följt upp ekonomi i sin årsrapport för 2025 vid sammanträdet 2026-02-24 § 24.
Når målen för ekonomin (inkl. budget)	Delvis	Nämnden redovisar ett underskott med -8,5 mnkr.

2.4. Intern kontroll

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens interna kontroll. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om socialnämnden har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kontrollpunkter: Intern kontroll	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	Ja	I nämndens internkontrollplan för 2025 finns en riskanalys.
Beslutat om en internkontrollplan	Ja	Nämnden har fastställt en internkontrollplan för 2025 vid sammanträdet 2024-12-10 § 162.
Följt upp internkontrollplanen	Ja	Nämnden har följt upp kontrollmoment och uppföljningspunkter under året, i april, juni och september. Helårsuppföljning av internkontrollplanen skedde vid sammanträdet 2026-01-28 § 16.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Ja	Åtgärder har vidtagits där avvikelser har uppstått.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att socialnämnden har *delvis* säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har socialnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? (Baseras på avsnitt 2.2)	Delvis	Nämnden har beslutat om verksamhetsmål och indikatorer för att mäta måluppfyllelsen. Uppföljningen av verksamhetsmålen har skett i samband med behandling av delårsrapporter per april och augusti samt årsbokslut. Sammantaget redovisar nämnden delvis god måluppfyllelse.
Har socialnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? (Baseras på avsnitt 2.3)	Delvis	Nämnden har beslutat om budget inom tilldelade ramar och följt upp ekonomin löpande under året genom månads- och delårsrapporter. Uppföljningen har visat på prognostiserade underskott, och nämnden har vidtagit vissa åtgärder genom att ge förvaltningschefen uppdrag att hålla ekonomin i balans. Trots detta redovisar nämnden underskott om -8,8 mnkr vid årets slut.
Har socialnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? (Baseras på avsnitt 2.4)	Ja	Nämnden har genomfört en dokumenterad riskanalys och fastställt en internkontrollplan i enlighet med fullmäktiges reglemente. Uppföljning av internkontrollplanen har genomförts till nämnden. Åtgärder har vidtagits vid genomförda kontroller där avvikelser har uppstått.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för att nå önskad måluppfyllelse
- ▶ Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans

Strömsund april 2026

Samuel Larsson
Verksamhetsrevisor

Per Stålberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor